

Оля ГНАТЮК

АЛЕКСАНДЕР Ф'ЮТ,
ЗУСТІЧІ З ІНШИМ,

пер. Ярослава Поліщука, Харків: «Акта», 2009.

Книжка польського дослідника, професора Ягеллонського університету, дослідника творчості Чеслава Мілоша, Александра Ф'юта виростає з відносно нового і не надто популярного у полоністиці напрямку досліджень – постколоніальних студій. Його спроба прочитання польської і центральноєвропейської літератури ХХ століття, при тому також і найсучаснішої, є логічним продовженням раніших його есеїв – «Бути чи не бути центральноєвропейцем?» та «Запитання про ідентичність». У програмному для книжки есеї «Колонізація? Полонізація?» автор представляє свій дослідницький постулат: проаналізувати польську літературу застосовуючи інструментарій постколоніальних студій, себто про потребу реконструкції польського колоніального дискурсу. Погоджуючись із американськими дослідницями Евою Томпсон та Кларою Каванаг, які вказують на зяючі прогалини постколоніальної критики, коли йдеться про дослідження російської літератури, зокрема й польську культуру як об'єкт колонізації, Александер Ф'ют пропонує переосмислення цілого явища т. зв. Кресової літератури з позицій постколоніальних студій. Його невеличкі за обсягом есеї і справді є новим поглядом на творчість класиків польської літератури ХХ століття: Чеслава Мілоша, Тадеуша Конвіцького, Юзефа Мацкевича, Ярослава Івашкевича, Брунона Шульца, Вітольда Гомбровича. Завдяки зіставленню з поглядом Іншого автор намагається деконструювати великі наративи та відтворювати культурне розмаїття, приховане за ними.